

**TA'LIM KLASTERI SHAROITIDA TA'LIM-TARBIYA SIFATINI OSHIRISHDA
RAHBARNING JAMOATCHILIK BILAN ISHLASHINI
TAKOMILLASHTIRISH BO`YICHA ILG`OR PEDAGOGIK TAJRIBALAR**

Xolbo`tayeva Moxinur Temirboy qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, Pedagogika fakulteti

“Ta’lim muassasalari boshqaruvi” yo`nalishi 2-bosqich magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada ta'lim klasteri sharoitida ta'lim-tarbiya sifatini oshirishda rahbarning jamoatchilik bilan ishlashini takomillashtirish boyicha ilg`or pedagogik tajribalar yoritilgan.

**Kalit so`zlar:** ta`lim, rahbar, jamoatchilik, o`quvchi, ota-ona, tarbiya.

Ta'lim klasteri sharoitida ta'lim tarbiya sifatini oshirishda rahbarning jamoatchilik bilan ishlashini takomillashtirish bo`yicha Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti rektori Bayrambay Otemuratov, Guliston davlat universiteti o'qituvchisi Ismatilla Isakov va Sayhunobod tuman 2-son kasb- hunar maktabi direktori Mardiyev Abdusattor Xolboyevich kabi metodistlar ushbu masalada o`z qarashlarini bildirishgan. MDH bo`yicha esa Rossiya universitetida Boshqaruv sifatini oshirish uchun takomillashtirish modellari bo`yicha ish olib borgan Dmitriy Maslov, A.L.Mazaletskaya va C.Steed, Xalqaro tadqiqotchi olimlardan esa Kyla L. Wahlstrom (Center for Applied Research and Educational Improvement (CAREI) in the College of Education and Human Development at the University of Minnesota), Karen Seashore Louis (University of Minnesota), Kenneth Leithwood (Ontario Institute for Studies in Education, University of Toronto) ta'lim tarbiya sifatini oshirishda rahbarning jamoatchilik bilan ishlashini takomillashtirish bo`yicha o`z fikr mulohazalarini bildirishgan.

Tadqiqotlarimiz natijasida shuni aniqladikki, rahbarga ta'lim klasteri sharoitida ta'lim tarbiya sifatini oshirishda jamoatchilik bilan ishlashini takomillashtirish uchun quyidagi ilg`or pedagogik tajribalar foydali bo'ladi:

1. Ishonchli muloqot: Rahbar, o'qituvchilar, o'quvchilar, ota-onalar va jamoat a'zolari bilan ishonchli muloqotlar olib borish orqali, ularning fikr va takliflarini eshitish va ularning qarorlariga e'tibor berish.

2. O'quvchilarning qatnashishi: Rahbar, o'quvchilarning ta'lim jarayonida faol qatnashishi uchun imkoniyatlar yaratish, ularning fikr va mulohazalarini qabul qilish va ularning istaklariga e'tibor qaratish orqali jamoatchilikni rivojlantirish.

3. O'qituvchilar va ota-onalar bilan hamkorlik: Rahbar, o'qituvchilar va ota-onalar bilan birgalikda ishlash, ularning o'quvchilarning zarur talablari va istaklariga e'tibor berish orqali ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi.

4. Tadbirkorlik va innovatsiyalar: Rahbar, o'qituvchilar va ota-onalar bilan birgalikda yangi tadbirlar va innovatsiyalar olib borish, ularning fikr va takliflarini qo'llash orqali jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirishga yordam beradi.

5. O'quvchilarni yaratuvchi faoliyatga chaqirish: Rahbar o'quvchilarni yaratuvchi faoliyatlar bilan shug'ullanishga chaqirish, ularning o'zlashtirishlari va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish orqali jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirishga yordam beradi.

Bu ilgor pedagogik tajribalar rahbarga ta'lim klasteri sharoitida ta'lim tarbiya sifatini oshirishda jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirish uchun muhim bo'ladi.

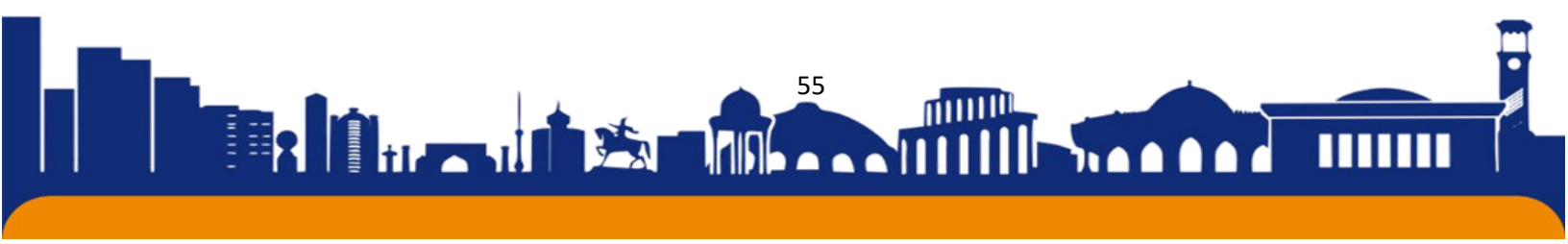
Ta'lim klasteri sharoitida ta'lim tarbiya sifatini oshirishda rahbarning jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirish bo'yicha quyidagi kishilar pedagogik tajribalar olib borgan:

1. O'qituvchilar: O'qituvchilar, o'quvchilarning o'zlashtirishlari va istaklariga e'tibor berish, ularning qatnashishini rag'batlantirish va ular bilan birgalikda faol ishlash uchun qo'llaniladigan pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

2. Rahbarlar: Ta'lim klasterining rahbarlari, o'qituvchilar va ota-onalar bilan hamkorlik qilish, ularning fikr va takliflariga e'tibor berish, innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash va o'quvchilarning qatnashishi uchun muhim bo'lgan pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

3. Ota-onalar: Ota-onalar, o'quvchilarning o'zlashtirishlari, istaklari va zarur talablari haqida rahbarlarga ma'lumot berish, ularning ta'lim jarayonida qatnashishi va uning sifatini oshirish uchun kerakli maslahatlar va tavsiyalar berish uchun pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

4. O'quvchilar: O'quvchilar, o'zlashtirishlari, istaklari va fikr-mulohazalari bilan rahbarlar va o'qituvchilar bilan muloqot qilish, ularning qatnashishi uchun imkoniyatlar

yaratish va ta'lim jarayonida faol ishtirok etish uchun kerakli pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

Bu kishilar pedagogik tajribalar orqali ta'lim tarbiya sifatini oshirishda jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirishda muvaffaqiyatli bo'ladi.

Pedagogik tajribalar olib borgan kishilar quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin:

1. O'qituvchilar: O'qituvchilar, o'quvchilarning o'zlashtirishlari va istaklariga e'tibor berish, ularning qatnashishini rag'batlantirish va ular bilan birgalikda faol ishlash uchun qo'llaniladigan pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

2. Rahbarlar: Ta'lim klasterining rahbarlari, o'qituvchilar va ota-onalar bilan hamkorlik qilish, ularning fikr va takliflariga e'tibor berish, innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash va o'quvchilarning qatnashishi uchun muhim bo'lgan pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

3. Ota-onalar: Ota-onalar, o'quvchilarning o'zlashtirishlari, istaklari va zarur talablari haqida rahbarlarga ma'lumot berish, ularning ta'lim jarayonida qatnashishi va uning sifatini oshirish uchun kerakli maslahatlar va tavsiyalar berish uchun pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

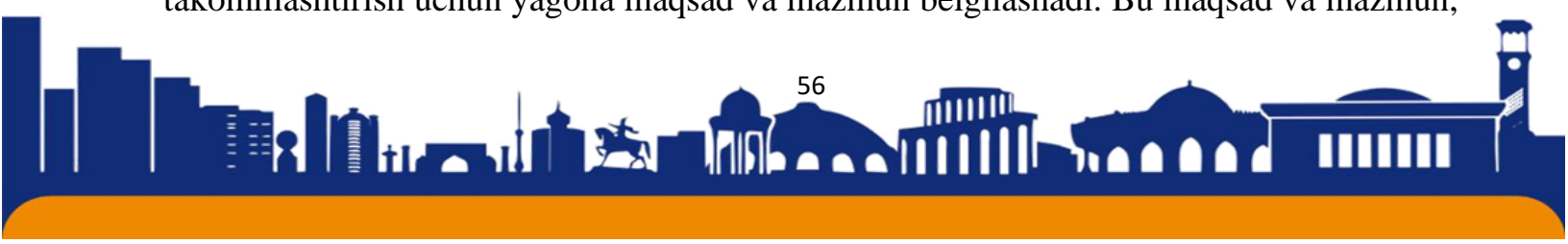
4. O'quvchilar: O'quvchilar, o'zlashtirishlari, istaklari va fikr-mulohazalari bilan rahbarlar va o'qituvchilar bilan muloqot qilish, ularning qatnashishi uchun imkoniyatlar yaratish va ta'lim jarayonida faol ishtirok etish uchun kerakli pedagogik tajribalarga ega bo'lishadi.

Bu kishilar pedagogik tajribalar orqali ta'lim tarbiya sifatini oshirishda jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirishda muvaffaqiyatli bo'ladi.

Rahbarlar, ta'lim tarbiya sifatini oshirishda jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirish uchun quyidagi tajribalardan o'tkazib keldi:

1. O'zaro hamkorlik: Rahbarlar, o'qituvchilar, ota-onalar va o'quvchilar bilan o'zaro hamkorlikda ishlash orqali jamoatchilikni takomillashtirishadi. Ular, birgalikda maslahatlar, yig'ilishlar va amaliyotlarni tashkil etish orqali ta'lim jarayonini o'zlashtirish va sifatini oshirishda muvaffaqiyatli bo'ladi.

2. Yagona maqsad va mazmun: Rahbarlar, jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirish uchun yagona maqsad va mazmun belgilashadi. Bu maqsad va mazmun,

o'qituvchilar, ota-onalar va o'quvchilar bilan birgalikda qo'llaniladigan pedagogik texnologiyalarni va tajribalarni belgilashda muhim ahamiyatga ega.

3. Muhimlikni his qilish: Rahbarlar, jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirish uchun muhimlikni his qilishadi. Ular, o'qituvchilar, ota-onalar va o'quvchilar bilan ishlashda ularning fikr-mulohazalariga e'tibor berish, ularning takliflarini qabul qilish va ularning qatnashishi uchun imkoniyatlarni yaratishda muvaffaqiyatli bo'ladi.

4. Innovatsiyalar va yangiliklar: Rahbarlar, jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirish uchun innovatsiyalar va yangiliklarga e'tibor beradi. Ular, o'qituvchilar va o'quvchilar bilan birgalikda yangi texnologiyalarni va pedagogik usullarni qo'llab-quvvatlash, yangi darsliklarni yaratish va ta'lim jarayonini yanada tortib ko'tarish orqali jamoatchilikni takomillashtirish uchun harakat qiladi.

Bu kabi tajribalar orqali rahbarlar, ta'lim tarbiya sifatini oshirishda jamoatchilik bilan ishlashni takomillashtirishda muvaffaqiyatli bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mavlonova, R. A., Normurodova, B., & Rahmonqulova, N. (2007). Tarbiyaviy ishlar metodikasi. *T.: Fan*.
2. Oybekovna, T. H. (2024, April). O'QITUVCHI PSIXOLOGIYASINING O'ZIGA XOS JIHATLARI. In *International conference on multidisciplinary science* (Vol. 2, No. 4, pp. 197-200).
3. Turg'unov, S. T., Daniyarov, B. X., Umaraliyeva, M. A., Shodmonova Sh, S., Turg'unova Sh, M., & Tojiboyeva, H. M. (2012). O'qituvchilarning kasbiy mahorat va kompetentligini rivojlantirish. *Toshkent: Sano-standart*.
4. Interfaol, A. K. T. Malaka oshirish jarayonida tinglovchilarning axborot texnologiyalarini o'zlashtirishda mustaqil qobiliyatlarini rivojlantirish Mavlonov N. Sh. *O'zbekiston respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi nizomiy nomidagi toshkent davlat pedagogika universiteti*, 167.